GRATIARVM ACTIO

OB PROFLIGATAM HISPANORVM CLASSEM, QVAE ECCLESIAE Dei in vtroq; Britanniæ regno extremam vastitatem minata est.

EDINBVRGI
EXCVDEBAT
Robertus Walde-graue.
Anno 1590.

CLARISSIMO VIRO ROBERTO BRVSSIO EDINBVRGENSIS ECclesiæ Pastori.

LVX optata diu, vix expectata, piorum
Solamen, sæcli gloria rara tui.
Illustris proauis, pietate illustrior, ingens
Præsulis augusto munere, cura Dei.
Accipe tincta licet nullo sale carmina, tantis
Intento rebus si tibi fortè vacat.
Auribus illa tuis non æquè digna videri
Possunt, ac animo res placet ipsa meo:
At tibi qui me jungit amor fore grata legenti
Spondet, & auspicijs vberiora tuis.

IOHANNES BELVS.

GRATIARVM ACTIO OB PROFLIGATAM HISPANORVM CLASSEM,

QVAE ECCLESIAE DEI IN VTROQ; Britanniæ regno extremam vastitatem minata est.

ÆTernus mihi carmen erit regnator olympi,
Quem decorat multæ virtutis gloria, cujus
Olim venturi memorabunt facta nepotes,
Quippè trophæa nouis cumulauit prisca, nouamq;
Materiem nostris fuso dedit hoste camænis.
Ille suo fulcit nos robore, protegit alis,
Præsidio munit firmo, trepidantibus adstat:
Peruigil excubitor, rupesq; immota: procellas
Componit belli horrendas, quo vindice tuti
Spernimus hostiles turmas, aduersaq; castra.
Vndiq; collectam, magno molimine, fastu
Barbariem tumidus numerosam armauit Iberus,
Eductasq; rates cœlo, ceu mœnia celsis

Turribus in nubes minitantia, milite multo
Munijt incassum, tonitruq́ue imitantis aheni
Pondera stipauit grauidis immensa carinis,
Subsidiumq́ue viæ cererem laticesq́ue Lycæos
Addidit, argentumq́ue ingens, nec plurima gaza
Defuit, extremis quam classe aduexit ab Indis.
His opibus fretus, vastis dat puppibus austros,
Nilq́ue sibi inuictum ratus ipsa lacessere tentat
Astra, & quos rerum Dominus sibi fœdere sancto
Iunxit, Marte petit scelerato, ac dira minatur.
Quæ simulac pater omnipotens immania cœpta
In solio residens cœli prospexit ab arce,
Infremuit, magnoq́ue irarum incanduit æstu:
Ac primùm ciet in densas leuiora phalanges
Prælia, nam subitò ventos spirare secundos,
Pacariq́ue vetat pelagus, crebriq́ue procellis
Sublimes tundit proras, multumq́ue fatigat:
Ingeminant nimbi, nox circumfunditur atra,
Palantesq́ue diu jactantur gurgite vasto:
Ipsi se accingunt Euri, & velut agmine facto
Hinc atq; indè ruunt, rapidique feruntur in hostem,
Ipsæ se glomerant nubes, ipsa æquora ponti
Cũ fremitu horrisono simul indignata tumescunt:
Omnia certatim infandas à littore naues
Arcere optato cernas, atque arma mouere.
Non tamen aduersi cæcos absterruit ira

Numi-

Numinis, insano juvat indulgere labori
Stat semel vndosum transmittere classibus æquor,
Et tandem extinctis iram satiare Britannis.
Hunc vbi rerum opifex vidit perstare furorem,
Nec dum animos diræ genti cecidisse feroces,
Protinus instaurat Martem, & noua prœlia tentat:
Iámque suis, quorum ferro populare penates
Millia tot nequicquam opibus confisa parabant,
Sufficit ingentes animos, viréque secundas,
Inque aciem prodit ductor, formidine primum
Cunctantes, dubióque docet bellare, nouisque
Artibus instructos in Ibera exuscitat arma.
Continuo vibrata cauo sparguntur aheno
Fulmina, collucent igni freta, ferreus imber
Ingruit, & salsas late cruor inficit vndas,
Littoraque horrifico sonitu concussa resultant,
Inquè polum piceo nigrantem turbine fumus
Voluitur, obtutúmque in tela ruentibus aufert.
At nondum classis bello vis fracta nefandę est,
Spem fouet, & lætum expectat vesana triumphum,
Cùm subitò noua securis, inopinaque rerum
Obijcitur facies, quæ mox fera pectora turbat:
Ecce etenim cursu, nullo rectore, citato
Puppes per tumidos portant incendia fluctus,
Indomitúsque furens laxis Vulcanus habenis
In medium fertur flammis lucentibus agmen:

Nauticus extemplò ferit aurea ſydera clamor,
Amentes rapiuntque ruúntque, incidere tortos
Dum certant funes, & ſçua per æquora triſtem
Maturare fugam, celeri premit ocyor euro
Turbatos aduerſa acies, duplicátque tumultum
Feruida, congeminatque tonitrua, fumat vbique
Pontus, crebreſcúntque faces, fragor horridus aures
Verberat armorum, totúſque remugit olympus:
Cæruláque innúmeris roſtris ſulcata dehiſcunt,
Ictibus antennæ vaſtis reſonántque, tremúntque,
Trajectæque rates laterum compagibus imbrem
Accipiunt laxis, fundúmque feruntur in imum.
Tu dextra, rerum ſator, armipotente cohortes
Fudiſti armatas, valido tu robore faſtum
Hoſtilem citò perdomitum fractúmque dediſti:
Tu decus immortale tibi, tu nomina victor
Æterna, & laudes peperiſti Marte perennes.
Hæc ſecum immitis truſtrà iactabat Iberus,
Vis mihi nulla virum potis eſt formidine pectus
Concutere, aut armis ingentia cœpta morari,
Imbelles toto volitantes æquore claſſes
Diſijciam, laceræ vada demergentur in ima,
Vndas permenſus vitreas optata ſubibo
Oſtia, ſubducam naues, & conſcia jungam
Agmina, deuotique ſoli lata æquora denſo
Milite inundabo, facibus ferroque colonos

Inſe-

Insequar, infandam gentem meus hauriet ensis,
Succidetque omnem syluam, si credere quisquam
Mœnibus audebit sese, conuulsa ruinis
Tota repentè dabunt aditus, mea sæuiet ira
Vltrix, in cunctos: pariter natumque, patremque,
Consortemque thori charam mucrone coruſco
Alterum in alterius tepido mactabo cruore:
Sin qui reptat adhuc, aut matris ab vbere vagit
Pendulus, infanti detur superare tenello,
Fœdis ora notis compunctus sentiet olim
Seruitij iuga dura, trahetque miserrimus ægrè
Vitam, diceturque scelesto sanguine cretus:
Arua dehinc læta, & viduatas ciuibus vrbes,
Prædámque in socios congestam largus opimam
Partiar, & claræ virtuti debita pendam
Præmia, victrici decoratus tempora lauro.
Hæc tu magne parens (quid enim te fallere possit?)
Auribus hausisti, calidaque accensus ab ira
Protinus armasti cœlum, terrasque, fretumque,
Ventosque, & præruptæ salo spumantia saxa,
Aëriasque manus nebularum, & lecta virorum
Robora, quę simul in trepidos effusa ruebant
Te duce, & infestis domuerunt viribus hostes:
Qui modo sublimi feriebant vertice celsa
Sydera, momento detrusi in Tartara mœrent:
Non gizæ, non arma iuuant, non mole carinæ

Immensa, aut validi nautæ, canive magistri,
Quas cura annorum latè vulgata per orbem
Multorum conflauit opes (mirabile dictu)
Accisæ subitò ingentem traxere ruinam.
Quid tibi par cœli rex inclyte? quidue secundum
Orbis habet? solo qui torques omnia nutu,
Postratósque premis pedibus, subigísque rebelles
Te bellante, solum totúsque exterritus æther
Intremuit, magnoque furentia castra tumultu
Barbara præcipiti cursu mox terga dedêre:
Hi miseras terrenti transfixi corpora ferro
Exhalant animas, hos viuos obruit vnda
Absorbens crebrò laceratum fulminis ictu
Nauigium, dulcémque auidis dat piscibus escam.
Humanis quibus extingui non contigit armis,
Sæuit in hos æstus pelagi, ventique frementes
Insurgunt, rapidoque in saxa sonantia torquent
Turbine, & immergunt vndis: in littore passim
Apparent inhumata cadauera, stragibus æquor
Obtegitur, ponti quibus indulgentia terris
Finitimis adnare dedit, noua bella, nouosque
Inueniunt hostes, iterum cæduntur, acerbo
Funere quos nondum morsabstulit, omnium egeni
Omnibus ærumnis confecti ignota pererrant
Limina, mirantique orbi spectacula præbent:
Quod si quem quassata ratis per tela, per vndas

Elap-

Elapsum, ad patrias vix tandem deferet oras
In luctu, lachrymis, ignominiaque perenni
Transiget infœlix æuum, lucemque perosus
Fœlicem dicet qui vitam effudit in armis,
Fœda, nec in sese jactari opprobria sensit.
Interea, Pater alme, tuos ex hoste receptos
Exhilaras, omnique procul formidine cunctis
Lætitia dulci perfusis pectora laudes
Das celebrare tuas, & facta ingentia cantu
Solenni, ac festis ad sydera ferre triumphis.
Hæc simulac rumor diffundet, Iberides ora
Vnguibus, & sæuis fædabunt pectora pugnis:
Grandæuus sua cœpta amens infausta tyrannus
Deflebit, mæsto resonabit regia planctu.
Hæc pater insignis triplici diademate, fastu
Sacrilego sibi diuinos qui poscit honores
Audiet, & solio vittis exutus ab alto
Se dabit in cineres, cornutaque turba dolori
Mugiet indulgens, celsaque insana tiaras
Abijciet, largóque rigabit flumine vultus:
Quique occæcati mentes caligine fusca
Errorum, his ducibus sese addixêre, ciebunt
Incassum fletus, & acerbam numinis iram
Experti semel, haud iterum se cominus hosti
Objcient tanto, vel si dementia cæca
Præcipites aget, & rursus scelerata mouebunt

In bella Eumenides, tu magni conditor orbis
Immotus longæua manes per ſęcla, furorem
Qui nutu effrænem compeſces, telaque victis
Excuties dextris, & clades cladibus addes.
Quare agite ô tantis nuper virtute periclis
Numinis erepti, iam læti exoluite grates,
Damnati votis iam vota offerte ſupremo
Regi, iam meritos templis indicite honores:
Illi cuncta ſonent laudes, & carmina, gratæ
Lætitiam mentis concentu expromere lingua
Geſtiat, æternum cætu celebrate frequenti
Rerum (nec pigeat ſemper meminiſſe) parentem
Cùm belli ingrueret tempeſtas atra, feroxque
Viribus, & numero ſummis terroribus hoſtis
Mortem intentaret pauidis, & vincula dura,
Suppliciter triſtes, & tunſi pectora palmis
Aſtra fatigaſtis precibus lachrymiſque vocatus
Regnator coeli gemitus duplicataque vota
Audijt, & trepidas ſoluit formidine mentes,
Munificáque manu cumulauit gaudia, gentis
Cladibus & damnis oculos animoſque ſuperbæ
Exatiare dedit, vobis extrema minati
Omnia, iam miſeris ſubmiſſi veſtra querelis
Auxilia implorant: gemmis & murice quondam
Inſignis nulli iam non miſerandus oberrat
Tegmine pannoſus vili, macieque ſuprema

Squa-

qualidus, effœtos artus trahit: Ergó parentis
Etherei vobis agnoſcite numen amicum,
Quæque ipſi veſtris alacres ſpectatis in oris
Inclyta venturo miracula pandite ſæclo
Acceptam memori teſtantes voce ſalutem.
Non ſors hæc vobis, non arma dedêre trophæa,
Non artes hominum, non vis, ſed dextera regis
Æterni, quam diſjectos librauit in hoſtes:
Hinc vnum grato plauſu, fremituque ſecundo
Tollite in aſtra, vni præconia pangite læta,
Huic vni decus, huic vni committere vitam,
Hunc colere, huic vni parêre ſit vna voluptas.
Cæ ſi fortè operum tantorum & fœderis icti
Protinus oblitos vera pietate ſepulta
Reſumire iuuet, deſertus deſerat hoſti
Cellum inſtauranti male gratos, dignaque factis
Supplicia indignis ſumat, flagriſque ſubactos
Proterat, auerſamque neget clamantibus aurem.
Tuq; ô turba altis iampridem immerſa tenebris,
Cetiferiſque animos addicta erroribus vltrò,
Ne pudeat tandem impuris abſiſtere ſacris,
Et mentita diu ex pietatem, pelle profundam
Noctem, lucentis placidum jubar aſpice ſolis,
Et tenebris Ereboque datum: mox eripe cæcis
Te vinclis, juga confeſtim ſeruilia collo
Excute, Nonne vides vt nobis ænea turris,

Eſt

Est rerum dominus, præsensque vocantibus adsta
Subleuat, & tutos alarum protegit vmbra.
Nonnè vides nobis infestos illius alta
Prosterni dextra, retróque in victa referri
Agmina perniciem, quam nobis sæua pararunt?
Tandem animos subeat ritus, quos finxit, auitos
Praua superstitio, stygijs emissa lacunis,
Respuere, excussoque grauis torpore veterni,
Spreta diu nimium diuina capescere iussa,
Quosque iubent castos oracula fallere cultus
Nescia: sin libeat sine fine odisse piorum
Gentem, & luminibus cęcis miranda tueri
Facta Dei, tetram noctem tenebrasque sequuta
Præfractè, æternis meritò plectêre tenebris.
Quicquid vbique sinu vastus complectitur orbi
Æthereum canat exultans, celebretque parentem
Qui sibi dilectos pallentis faucibus orci
Eripuit, placidaque dedit formidine pulsa
Pace frui, quique incepto fastigia summa
Imponet clemens operi, votisque vocatus
Nusquàm aberit, curas omnes casusque leuabit,
Inque æuum patrio nos complectetur amore.

FINIS.